

OBRAZAC - 1 Prijava na županijsko Natjecanje iz kemije učenika osnovnih i srednjih škola 2024./2025.

- Provedba županijskog natjecanja odvija se u skladu s etičkim načelima učiteljske profesije.
- Zadaća se piše 120 minuta.
- Dopušteno je upotrebljavati isključivo tablicu Periodnoga sustava elemenata koju je dostavilo Državno povjerenstvo.
- Zadaci se moraju rješavati na mjestu predviđenom za taj zadatak (nikako na dodatnome papiru). U nedostatku mjesta može se koristiti poledina prethodne stranice.
- Natjecatelji zadaću moraju ispunjavati kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše.
- Ispravljani odgovori se vrednuju samo ako je ispravak parafirao dežurni učitelj ili nastavnik tijekom rješavanja zadaće.
- Natjecatelji mogu koristiti džepno računalo tipa *Scientific*.

NEPOŠTIVANJE OVIH NAPOMENA REZULTIRAT ĆE DISKVALIFIKACIJOM NATJECATELJA

Prijavu ispuniti **VELIKIM TISKANIM** slovima!

Zaporka _____ OSTVARENI BODOVI _____
(pet brojeva i četiri **VELIKA TISKANA** slova)

Zaokružiti:

7. razred	8. razred	1. razred	2. razred	3. razred	4. razred	natjecanje u znanju	natjecanje u istraživačkim radovima
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	---------------------	-------------------------------------

Datum _____

OTKINUTI OVAJ DIO PRIJAVE TE GA STAVITI U OMOTNICU S NAPISANOM ZAPORKOM
Prijavu ispuniti **VELIKIM TISKANIM** slovima!

Zaporka _____ OSTVARENI BODOVI _____
(pet brojeva i četiri **VELIKA TISKANA** slova)

Zaokružiti:

7. razred	8. razred	1. razred	2. razred	3. razred	4. razred	natjecanje u znanju	natjecanje u istraživačkim radovima
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	---------------------	-------------------------------------

Datum _____

Ime i prezime učenika _____

Godina rođenja _____ spol: M/Ž OIB _____

Škola _____
ime škole, mjesto u kojem je sjedište škole, adresa škole (ulica i broj)

Županija škole _____

Ime i prezime mentora/mentorice: _____

Naslov istraživačkog rada: _____

*napomena Županijskom povjerenstvu:
Ovaj dio **PRIJAVE** potrebno je spojiti s pisanom zadaćom svakog učenika
nakon bodovanja

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	<p style="text-align: center;">PERIODNI SUSTAV KEMIJSKIH ELEMENATA</p> <p style="text-align: center;">Periodni sustav kemijskih elemenata prema preporukama HDKI i HKD 2022.</p> <div style="text-align: center;"> </div>																18
¹ H 1,008																	² He 4,003
³ Li 6,940	⁴ Be 9,012															⁹ F 19,00	¹⁰ Ne 20,18
¹¹ Na 22,99	¹² Mg 24,31															¹⁷ Cl 35,45	¹⁸ Ar 39,95
¹⁹ K 39,10	²⁰ Ca 40,08	²¹ Sc 44,96	²² Ti 47,87	²³ V 50,94	²⁴ Cr 52,00	²⁵ Mn 54,94	²⁶ Fe 55,85	²⁷ Co 58,93	²⁸ Ni 58,69	²⁹ Cu 63,55	³⁰ Zn 65,38	³¹ Ga 69,72	³² Ge 72,63	³³ As 74,92	³⁴ Se 78,97	³⁵ Br 79,90	³⁶ Kr 83,80
³⁷ Rb 85,47	³⁸ Sr 87,62	³⁹ Y 88,91	⁴⁰ Zr 91,22	⁴¹ Nb 92,91	⁴² Mo 95,95	⁴³ Tc [97]	⁴⁴ Ru 101,1	⁴⁵ Rh 102,9	⁴⁶ Pd 106,4	⁴⁷ Ag 107,9	⁴⁸ Cd 112,4	⁴⁹ In 114,8	⁵⁰ Sn 118,7	⁵¹ Sb 121,8	⁵² Te 127,6	⁵³ I 126,9	⁵⁴ Xe 131,3
⁵⁵ Cs 132,9	⁵⁶ Ba 137,3	57-71 lantanoidi		⁷³ Ta 181,0	⁷⁴ W 183,8	⁷⁵ Re 186,2	⁷⁶ Os 190,2	⁷⁷ Ir 192,2	⁷⁸ Pt 195,1	⁷⁹ Au 197,0	⁸⁰ Hg 200,6	⁸¹ Tl 204,4	⁸² Pb 207,2	⁸³ Bi 209,0	⁸⁴ Po [209]	⁸⁵ At [210]	⁸⁶ Rn [222]
⁸⁷ Fr [223]	⁸⁸ Ra [226]	89-103 aktinoidi		¹⁰⁵ Db [268]	¹⁰⁶ Sg [269]	¹⁰⁷ Bh [270]	¹⁰⁸ Hs [269]	¹⁰⁹ Mt [277]	¹¹⁰ Ds [281]	¹¹¹ Rg [282]	¹¹² Cn [285]	¹¹³ Nh [286]	¹¹⁴ Fl [290]	¹¹⁵ Mc [290]	¹¹⁶ Lv [293]	¹¹⁷ Ts [294]	¹¹⁸ Og [294]
⁵⁷ La 138,9	⁵⁸ Ce 140,1	⁵⁹ Pr 140,9	⁶⁰ Nd 144,2	⁶¹ Pm [145]	⁶² Sm 150,4	⁶³ Eu 152,0	⁶⁴ Gd 157,3	⁶⁵ Tb 159,0	⁶⁶ Dy 162,5	⁶⁷ Ho 164,9	⁶⁸ Er 167,3	⁶⁹ Tm 168,9	⁷⁰ Yb 173,1	⁷¹ Lu 175,0			
⁸⁹ Ac [227]	⁹⁰ Th 232,0	⁹¹ Pa 231,0	⁹² U 238,0	⁹³ Np [237]	⁹⁴ Pu [244]	⁹⁵ Am [243]	⁹⁶ Cm [247]	⁹⁷ Bk [247]	⁹⁸ Cf [251]	⁹⁹ Es [252]	¹⁰⁰ Fm [257]	¹⁰¹ Md [258]	¹⁰² No [259]	¹⁰³ Lr [262]			

1. U navedenim zadacima zaokruži jedan točan odgovor.

1.a) U kojemu od kemijskih spojeva prikazanih kemijskim formulama nema dvostruke kovalentne veze?

- A. CH₃CHO
- B. CH₃Br
- C. C₂H₂Br₂
- D. CO₂

1.b) U kojemu nizu kod svih kemijskih spojeva prikazanih kemijskim formulama središnji atomi odstupaju od pravila okteta?

- A. CH₄, SO₂, AsH₃
- B. NO₂, CO₂, H₂S
- C. SF₆, BF₃, SnCl₂
- D. P₄, NH₃, PH₃

1.c) Kojemu alkalijskom elementu naboj elektronskog omotača neutralnog atoma iznosi $1,7622 \cdot 10^{-18} \text{ C}$?

- A. litiju
- B. natriju
- C. kaliju
- D. rubidiju

1.d) Koji niz kemijskih formula prikazuje spojeve s kovalentnim vezama?

- A. PH₃, CCl₄, HCOOH, H₂S
- B. MgO, H₂O₂, C₂H₂, H₂SO₃
- C. CO, NO₂, CS₂, K₂O₂
- D. HF, Na₂O, CO₂, H₂S

ostv.	maks.
	2

2. U tablici su dani neki podatci za izotope elemenata označenih slovima A, B, C, D i E. Popuni tablicu podatcima koji nedostaju.

Izotop	Simbol	Subatomske čestice			Protonski broj, Z	Nukleonski broj, A
		N(p ⁺)	N(n)	N(e ⁻)		
A				47		109
B	¹⁴ N	7		7		
C			10		8	
D			30	26		
E					53	127

ostv.	maks.
	5

- 3.** Odgovori na pitanja koristeći se podacima o vrijednostima relativnih koeficijenata elektronegativnosti atoma kemijskih elemenata navedenih u tablici.

Simbol kemijskog elementa	H	Li	C	F	Cl	K	Br
Relativni koeficijent elektronegativnosti	2,1	1,0	2,5	4,0	3,2	0,8	3,0

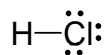
- 3.a)** Koji od navedenih atoma kemijskih elemenata ima najmanju prvu energiju ionizacije?

_____

- 3.b)** Kojom se vezom povezuju atomi ugljika i broma? _____

- 3.c)** Kojom se vezom povezuju atomi vodika i kalija? _____

- 3.d)** Oznakama δ^+ i δ^- iznad kemijskih simbola elemenata označi raspodjelu elektronske gustoće u kemijskoj vezi između atoma vodika i klora.

- 3.e)** Među kemijskim formulama koje predočuju kemijske spojeve odaberi formule kovalentnih spojeva i poredaj ih prema rastućoj polarnosti kovalentne veze.

CH₄, HCl, LiCl, HBr, KF, HF, KH

_____

ostv.	maks.
	3

- 4.** Bakar je metal postojan na zraku jer na njegovoj površini nastaje zaštitini sloj crvenkastoga bakrova(I) oksida.

- 4.a)** Napiši raspored elektrona po ljuskama za atom bakra.

_____

- 4.b)** Među navedenim oznakama atoma i iona odaberi izoelektronske s oksidnim ionom.

Li⁺, F⁻, He, N³⁻, Na⁺, Ca²⁺, Cl⁻, Al³⁺, Ar

_____

ostv.	maks.
	1,5

5. Kemijskim vrstama navedenima u tablici napiši kemijsku formulu, nacrtaj Lewisovu strukturnu formulu i odredi prostornu građu molekule prema VSEPR teoriji.

Kemijska vrsta	Kemijska formula vrste	Lewisova strukturna formula	Prostorna građa
oksonijev ion			
ksenonov(IV) klorid			
klorov(V) fluorid			

ostv.	maks.
	4,5

6. Napiši kemijske formule navedenih spojeva zemnoalkalijskih metala:

- 6.a)** barijev peroksid _____
- 6.b)** berilijev nitrid _____
- 6.c)** magnezijev dihidrogenfosfat _____
- 6.d)** stroncijev hidrid _____

ostv.	maks.
	2

7. Jednadžbom kemijske reakcije prikaži navedene kemijske promjene. Reaktantima i produktima označi odgovarajuća agregacijska stanja.

7.a) Gorenje etina u suvišku kisika.

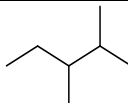
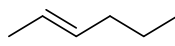
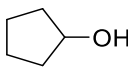
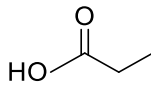
7.b) Termička razgradnja natrijeva hidrogenkarbonata.

7.c) Potpuna neutralizacija sumporne kiseline kalcijevom lužinom.

7.d) Dobivanje kisika žarenjem kalijeva permanganata.

ostv.	maks.
	6

8. U tablici su prikazane strukturne formule molekula nekih organskih spojeva. Napiši njihova sustavna imena.

Strukturna formula	Ime spoja
	
	
	
	

ostv.	maks.
	2

9. Gold Kangaroo najveći je zlatnik na svijetu duljine polumjera 4,00 dm i duljine visine /debljine 12,0 cm. Iskovan je 2011. godine u kovnici zlata Perth Mint u Australiji. Budući da je gustoća zlata $19,3 \text{ g cm}^{-3}$, opisani zlatnik najteži je i najvrjedniji na svijetu. Izračunaj broj atoma zlata u tom zlatniku.

ostv.	maks.
	3

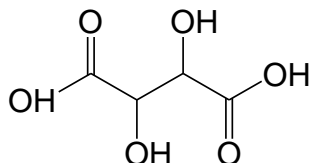
10. Koliku je masu natrijeva klorida potrebno dodati u 100 grama njegove 15,0 %-tne vodene otopine kako bi se priredila otopina u kojoj će maseni udio soli biti 20,0 %?

ostv.	maks.
	2

11.

Vinska kiselina nastaje u grožđu i drugom voću dajući mu prirodnu kiselost. Strukturna formula molekule vinske kiseline prikazana je na slici.

11.a) Na strukturnoj formuli zaokruži funkcijske skupine.

11.b) Napiši molekulsku formulu vinske kiseline. _____

11.c) Napiši imena funkcijskih skupina prisutnih u molekuli vinske kiseline.

_____

11.d) Soli vinske kiseline nazivaju se tartarati. Napiši kemijsku formulu kalijeva tartarata.

_____

11.e) Izračunaj masu vodika u 10,0 mg vinske kiseline i izrazi je u mikrogramima.

ostv.	maks.
	5,5

12.

Kemijska formula ispitivanog plinovitog halogenalkana jest CF_2X_2 . Odredi koji je element X ako je pri normalnim uvjetima gustoća tog plina 3,778 puta veća od gustoće kisika. Gustoća kisika pri danim uvjetima iznosi $1,429 \text{ g dm}^{-3}$.

ostv.	maks.
	2

13.

Napiši koje su dominantne vrste međudjelovanja između jedinki različitih tvari u pojedinim smjesama pri normalnim uvjetima. Pri upisivanju naziva vrste međudjelovanja nemoj se služiti izrazom "van der Waalsove sile".

vrste jedinki	vrsta međudjelovanja
Na^+ i CH_3OH	
CH_3COOH i H_2O	
CH_3CH_3 i $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_3$	
Mg^{2+} i H_2O	
Cl^- i H_2	
H_2S i H_2O	

ostv.	maks.
	3

14. **14.a)** Sumpor je smjesa triju izotopa, ^{32}S , ^{33}S i ^{34}S . Brojevni udio od 95,00 % čini najlakši izotop, čija je relativna atomska masa 31,97. Brojevni udio od 0,8000 % čini ^{33}S , čija je relativna atomska masa 32,97. Izračunaj relativnu atomsku masu trećeg izotopa.

14.b) Koji polimorfni oblik sumpora S_8 iskristalizira iz parafinske otopine čija je temperatura iznad 95 °C?

_____

14.c) Kako se nazivaju binarni spojevi metala sa sumporom?

_____

14.d) Što će se dogoditi s volumenom koncentrirane sumporne kiseline u čaši koja je nekoliko dana ostala otvorena/nepokrivena na stolu u kabinetu kemije?

_____

14.e) U laboratoriju se otopina sumporne kiseline pripravlja razrjeđivanjem koncentrirane kiseline. O kojoj je vrsti promjene riječ s obzirom na izmjenu energije s okolinom?

_____

14.f) Tiosulfati su soli nepostojane tiosumporne kiseline. Predmetak *tio*- u nazivu znači da je u odnosu na sulfatni ion jedan atom kisika zamijenjen atomom sumpora. Odredi broj protona i elektrona u tiosulfatnom ionu.

_____

ostv.

maks.

5

Županijska razina Natjecanja iz kemije u šk. god. 2024./2025.

Zadatci za 1. razred srednje škole

Zaporka: _____

15. Sljedeće tvrdnje označi kao točne (zaokruži slovo **T**) ili netočne (zaokruži slovo **N**).

Vodik s elementima 16. skupine tvori stabilne halogenovodike	T	N
Sumpor ima veću prvu energiju ionizacije od fosfora.	T	N
Vodik je mononuklidni element.	T	N
Valentni kut u molekuli vode manji je od tetraedarskog kuta.	T	N
Nastajanje kemijske veze egzotermni je proces.	T	N
Dvostruka kovalentna veza između atoma istog para elemenata kraća je od jednostruke kovalentne veze.	T	N
Dipolni moment jest udaljenost između težišta suprotnih naboja u molekuli.	T	N

ostv.	maks.
	3,5

Ukupno bodova na stranici 9:

ostv.	maks.
	3,5

Županijska razina Natjecanja iz kemije u šk. god. 2024./2025.

Zadatci za 1. razred srednje škole

Zaporka: _____

---

1. stranica	+	2. stranica	+	3. stranica	+	4. stranica	+	5. stranica	
<input type="text"/>		<input type="text"/>		<input type="text"/>		<input type="text"/>		<input type="text"/>	
6. stranica	+	7. stranica	+	8. stranica	+	9. stranica	=	Ukupni bodovi	
<input type="text"/>		<input type="text"/>		<input type="text"/>		<input type="text"/>		<input type="text"/>	50
